

METODIKA PRO PRÁCI V POBYTOVÝCH SLUŽBÁCH SOCIÁLNÍCH
SLUŽEB MĚSTA KROMĚŘÍŽE P. O.

DEMENCE NENÍ DŮVODEM K IZOLACI 4

Informační materiál - asistivní technologie a ICT

ZAVÁDĚNÍ ICT DO PRÁCE DZR - BEZPEČÍ, SOBĚSTNAČNOST A
KOMUNIKACE KLIENTŮ S DEMENCÍ

Verze: 2022

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Inovativní přístup k práci s osobami s diagnostikovanou demencí v Kroměříži
CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_098/0015185

Obsah

2. Úvod.....	1
3. Možnosti dohledu a péče o bezpečí klientů	1
4. Zlepšování komunikace.....	2
5. Co může využívání technologií v sociálních službách zlepšit – příklady.....	4
6. Příklady možných zařízení.....	4
Osobní jednotka - přívěsek.....	4
Osobní jednotka - hodinky.....	5
Osobní jednotka - náramek.....	5
Osobní jednotka do boty.....	6
Osobní jednotka - přívěsek.....	6
7. Speciální nábytek a vybavení	6

1. Úvod¹

Tento materiál má za úkol přiblížit možnosti, kterými technologie pravděpodobně v budoucnu ovlivní způsob práce v zařízeních, která pečují o seniory, kteří jsou ohroženi nebo postiženi demencí.

Tyto technologie rozšíří jednak možnost sebeobsluhy a bezpečnosti, ale také komunikace klientů a usnadní spojení klientů s jejich rodinami. Očekává se také, že při rozumném zařazení technologií budou zaměstnanci zbaveni části rutinní administrativní práce a budou tak mít více práce na klienty samotné

Materiál je informační a bude aktualizován dle vývoje technologických možností. Součástí zapojování technologií musí být také průběžné vzdělávání zaměstnanců a komunikace o pravidlech a bezpečném využívání nových technologií.

2. Možnosti dohledu a péče o bezpečí klientů

Umožní vyhodnocení krizové situace a usnadní řešení.

---

¹ Tento materiál vychází z „Koncepte možností zapojení technických prostředků do komunikace, pochopení a péče o osoby s demencí“, kterou v letech 2021 – 2022 zpracovala pro SSKM univerzita – ČVUT a jeho pracoviště UCEEB.

Aby bylo možné takový systém využívat, je nutno zapojit:

- Osobní jednotky - zařízení přímo u klientů (hodinky, náramky, přívěsky)
- Bezpečnostní senzory v budově včetně pokojů
- Zdravotní měření
- Integrovaná platforma – tedy systém, který dokáže:
  - vysílané informace rychle a dobře zpracovávat
  - předávat na správná místa do dokumentace a ke kompetentním pracovníkům.
  - Data se musí na potřebná místa propisovat „sama“ a šetřit práci zaměstnancům.

1. Osobní jednotka

- a. umí zjistit, kde se klient pohybuje, zda není v prostoru, kde by mohl být ohrožen
- b. Klientovi umožní vyslat SOS signál
- c. Může umožnit hlasové spojení s klientem a oboustrannou komunikaci

2. Bezpečnostní senzory

- a. rozpoznají nebezpečné situace v budově, patří k nim minimálně
  - i. detektor kouře, detektor záplavy
  - ii. senzory místnosti umožňující detekci ležící osoby (infračervené, které měří teplotu)
  - iii. detektor kvality vnitřního prostředí (teplota, vlhkost, kouř)
  - iv. senzor přítomnosti na lůžku
  - v. detektor otevřených oken
  - vi. detektor otevřených dveří

3. Zdravotní měření

- a. Sledování vývoje zdravotních ukazatelů – např.
  - i. váha
  - ii. míra fyzické aktivity
  - iii. oxymetr
  - iv. teploměr
  - v. dýchání

3. Zlepšování komunikace

Dojde k zavádění podpory pro komunikaci mezi klientem, službou, rodinou i veřejností. Digitální nástroje budou postupně klienti snáze přijímat, protože celkově ve společnosti stoupá jejich zkušenost s počítači, tablety a chytrými telefony.

1. Komunikace s klientem může zahrnovat:

- a. Digitální nástěnky - informace o aktuálním dění v domově i mimo něj.
- b. Digitální „telefonní budka“ – nápodoba tradiční budky, v níž bude nástěnný „telefon“, který bude pomocí hlasového ovládání umět předat klientovi

informace. Budka může obsahovat i např. obrazovku a zajišťovat spojení – videohovory. Klienti tak budou moci zjistit např.:

- i. telefonní čísla, která potřebují
  - ii. jídelníček
  - iii. počasí
  - iv. zájmové akce
  - v. rádio
  - vi. zábavu.
- c. Webová stránka – stejný obsah jako „budka“ přizpůsobený klientům, kteří využívají tablety nebo notebooky.

2. Komunikace s rodinou – klientský portál

Podobně, jako je to třeba ve školách nebo v přístupech do banky budou vznikat www stránky (portály), které budou poskytovat informace o:

- i) vykonávané péči,
- ii) stavu klienta
- iii) potřebách a přáních klienta
- iv) dění v organizaci.
- v) platbách
- vi) Možnost pro rodinu – pro textovou komunikaci s pracovníky i klientem

3. Komunikace s veřejností – širší využívání možností

- a. www stránek
- b. sociálních sítí
- c. elektronických časopisů
- d. blogů
- e. podcastů

4. Vybavení pro klienty

Každý klient by měl mít:

- osobní jednotku odpovídající jeho individuálním možnostem a zdravotnímu stavu:
  - pro osobní účely
  - pro získávání informací o dění v SSKM
  - videokomunikaci s rodinou
  - videokomunikaci s lékařem nebo pečujícími

4. Co může využívání technologií v sociálních službách zlepšit – příklady

1. Může být dostupné **poradenství** – sociální, finanční, duchovní, psychologické
2. **Dostupnost užitečných informací** – o službách, volnočasových aktivitách, akcích, zdraví apod
3. **Pomoci s dodržováním a sledováním denního režimu** – užívání léků, připomínání událostí (podpora soběstačnosti)
4. **Vzdělávání a prevence** – podpora porozumění zdravotnímu stavu a tomu, jak se vhodně přizpůsobovat pro klienta i rodinu
5. **Aktivizace a rehabilitace** – kognitivní trénink prostřednictvím her a videoher, rehabilitace s využitím videopřenosů, senzorů a dalších zařízení včetně virtuální reality
6. **Sociální kontakt** – komunikace s blízkými, ale i dávnými přáteli, volnočasové aktivity – diskuse, psaní článků, sdílení zkušeností, mezigenerační spolupráce
7. **Kompenzace handicapu** – elektrická vozítka, protézy, ovládání zařízení hlasem, pohybem očí, převod textu do řeči a čtení, vodící linie, které poznají, zda jde klient do své jídelny/pokoje apod.
8. **Zabezpečení budou** – před vznikem škod
9. **Sledování a regulace vnitřního prostředí** – vlhkost, teplota apod. (Systém např. vyvětrá, zvedne nebo sníží teplotu apod.
10. **Inteligentní bydlení** – ovládání žaluzií, oken, spotřebičů
11. **Přenos a sledování zdravotního stavu** – teplota, tep, pohyb - bez nutnosti, aby klient opustil pokoj
12. **Vyšetření na dálku** – např. pomocí kamery a různých zařízení, která se dají připojit (např. fonendoskop)
13. **Přivolání pomoci** – tísňová tlačítka nebo automatické odhalení krizové situace
14. **Pohodlí imobilního klienta** – detekce stavu inkontinenčních pomůcek, chytré matrace, hlasem ovladatelné postele
15. **Vyhledání klienta** – v budově i venku
16. **Sdílení informací v celém systému integrované péče** – v budoucnu bude možno předávat informace mezi sociální službou, lékaři, nemocnicemi apod. (Tedy nemocnice pošle „chytrým“ způsobem zprávu přímo do informačního systému služby, kterou klient využívá.)

5. Příklady možných zařízení

OSOBNÍ JEDNOTKA - PŘÍVĚSEK

Umožňuje vzdálené nastavení a velkou míru přizpůsobení.

Název: EVo7
Komunikace: GSM
Výdrž na baterii: 24 h
Možnosti uchycení: Zařízení je možné samo o sobě vložit to kapsy. Je možné i využít uchycení např. na opasek. Nebo je možné využít šňůru na krk.
Zabezpečení proti sundání: žádné

OSOBNÍ JEDNOTKA - HODINKY

Umožňuje vzdálené nastavení a velkou míru přizpůsobení. Provedení v podobě hodinek nebo náramků umožňuje i využití orientačního měření tepové frekvence či fyzické aktivity. Nelze tato měření považovat za lékařsky přesná, je ale možné je využívat pro orientační vývoj fyziologických ukazatelů v průběhu dne či měsíce.

Název: EVo5
Komunikace: GSM
Výdrž na baterii: 24 h
Možnosti uchycení: Zařízení se nosí jako hodinky.
Zabezpečení proti sundání: žádné

OSOBNÍ JEDNOTKA - NÁRAMEK²

Zařízení speciálně provedené pro klienty s Alzheimerovou chorobou. Největší odlišností je v provedení krytu a bezpečnostním páskem.

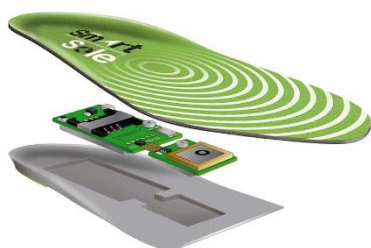
Název: CareBand 5
Komunikace: GSM
Výdrž na baterii: 48 h
Možnosti uchycení: na končetiny
Zabezpečení proti sundání: Kontrola přerušení nebo sundání náramku.

---

² <https://www.carebandremembers.com/>

OSOBNÍM JEDNOTKA DO BOTY – Smart sole³

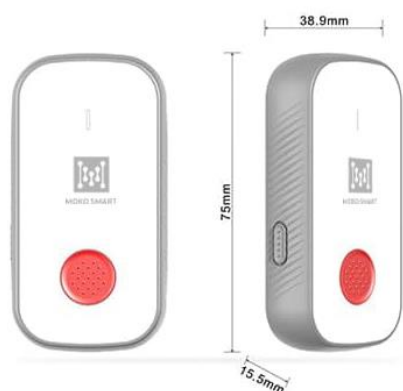
Originální pojetí sledovacího zařízení. Využívá sice pro komunikace síť GSM, ale z podstaty svého provedení neumožňuje hlasovou komunikaci.

Název: Smart sole
Komunikace: GSM
Výdrž na baterii: 18 h
Možnosti uchycení: Vkládá se do boty
Zabezpečení proti sundání: žádné

OSOBNÍ JEDNOTKA - PŘÍVĚSEK⁴

Zařízení umožňují vnitřní i venkovní lokalizaci. Má vestavěný akcelerometr, takže je možné i detekovat pohyb jednotky. Výhodou je velká výdrž

Název: LW004-PB
Komunikace: LoRaWAN
Výdrž na baterii: týdny
Možnosti uchycení: do kapsy či na krk
Zabezpečení proti sundání: není

Některá provedení náramků a jednotek jsou rozšířena o další funkce:

- Měření tělesné teploty, tepové frekvence apod.
- Detekce sundání náramku
- SOS tlačítko

6. Speciální nábytek a vybavení

Součástí každého vybavení prostor pro lidi se sníženou soběstačností je celá řada asistivních pomůcek a vybavená.

³ gpssmartsole.com

⁴ <https://www.mokosmart.com/lorawan-button-lw004-pb/>

- polohovatelné postele
- výškově nastavitelné vybavení koupelen, jídelen
- závěsné transportní systémy v budově
- různá madla
- automatické dveře
- chytré podlahy s navigací
- zjednodušené ovládání TV apod.
- tlumené noční osvětlení podlahy a koupelen
- chytré zásuvky
- upravené vybavení (rádio s jedním tlačítkem)